

Regeringens proposition

1981/82: 65

med förslag till lag om flyttning av fordon i vissa fall;

beslutad den 12 november 1981.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

CLAES ELMSTEDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt den nu gällande lagen (1967: 420) om flyttning av fordon i vissa fall får ett fordon flyttas om det är uppställt så att hinder uppkommer i trafiken eller fara för trafikolycka uppstår, om det är uppställt i strid mot föreskrift om uppställning av fordon så att snöröjning, renhållning eller annat arbete på vägen avsevärt försvåras eller om det måste anses övergivet.

I propositionen föreslås att gällande lag upphävs och att regeringen i en ny lag får bemyndigande att bestämma dels när ett fordon får flyttas, dels vilka myndigheter som får meddela och verkställa besluten. Härigenom kan bestämmelserna om när flyttning får ske göras mer precisa och differentierade än f. n.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1982.

Förslag till

Lag om flyttning av fordon i vissa fall

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag förstås med

fordon: varje anordning som är eller varit försedd med hjul, band eller medar och som inrättats för färd på marken på annat sätt än på skenor,

fordonsvrak: fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Vad som sägs i lagen om ägare av fordon gäller, i fråga om fordon som innehas på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt eller som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år, innehavaren och i fråga om övergivet fordon, den som senast varit ägare.

2 § Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om rätt för statlig eller kommunal myndighet att flytta fordon i särskilt angivna fall, när det behövs för ordningen och säkerheten i trafiken eller av naturvårdsskäl.

Regeringen får överlämna åt en eller flera myndigheter att meddela tillstånd för andra myndigheter att besluta och verkställa flyttning av fordon.

3 § Fordon som flyttas enligt föreskrifter meddelade med stöd av denna lag skall förvaras på en särskild för ändamålet avsedd uppställningsplats eller ställas så nära den plats där de anträffades att de lätt kan återfinnas.

Fordonsvrak skall i stället skrotas eller undanskaffas på annat sätt, så snart det lämpligen kan ske. I beslut om flyttning skall anges om fordonet är att anse som fordonsvrak.

4 § Flyttning av fordon som inte är fordonsvrak skall utföras så att de inte tillfogas onödig skada.

När fordon förvaras på särskild uppställningsplats, skall nödvändiga åtgärder vidtas för att de inte skall skadas eller brukas obehörigen under förvaringen.

5 § När ett beslut om flyttning har meddelats, skall den myndighet som meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske. I fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år skall även den som har upplåtit nyttjanderätten (uthyraren) underrättas.

Om ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats och ägaren inte har kunnat anträffas, skall den myndighet som verkställt flyttningen kungöra den i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Myndigheten skall också vidta de fortsatta undersökningar och åtgärder som kan anses påkallade för att göra underrättelse möjlig.

I fall då ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats, skall underrättelse enligt första stycket innehålla upplysning om vad som enligt 6 § blir följden om fordonet inte avhämtas inom där angiven tid. Kungörelse enligt andra stycket skall innehålla uppgift om följden enligt 6 § av att ägaren efter där angiven tid fortfarande är okänd.

6 § Är ägaren av ett fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats inte känd, när tre månader förflutit från den dag då kungörelse om flyttningen skedde i enlighet med 5 §, eller har fordonet inte avhämtats inom en månad från det underrättelse som är föreskriven i 5 § delgavs ägaren eller måste ägaren annars anses ha uppgett sin rätt till fordonet, tillfaller det kommunen, om beslutet har verkställts av en kommunal myndighet, och i annat fall staten.

Fordonsvrak som har flyttats tillfaller omedelbart kommunen eller staten.

7 § Ägaren av ett fordon som har flyttats med stöd av denna lag är skyldig att ersätta kostnaden för flyttningen och de övriga åtgärder som vidtagits med stöd av lagen. Ersättningskyldighet föreligger inte, om ägaren gör sannolikt att fordonet frånhänts honom genom brott.

Vid beräkning av ersättningen skall fordonets värde dras av från kostnaderna om äganderätten har övergått enligt 6 §.

Kostnader, som inte tas ut av ägaren, skall bäras av statsverket eller, om flyttningsbeslutet har verkställts av en kommunal myndighet, av kommunen.

Regeringen bemyndigas föreskriva om ytterligare undantag från ersättningskyldigheten.

8 § Fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats behöver inte lämnas ut förrän kostnaderna enligt 7 § betalats.

9 § Föremål som finns i ett fordon anses vid tillämpning av denna lag höra till fordonet. Om ett föremål som finns i ett fordonsvrak inte har varit avsett att stadigvarande brukas i fordonet, behandlas det dock enligt bestämmelserna i lagen (1938: 121) om hittegods.

10 § Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982, då lagen (1967: 420) om flyttning av fordon i vissa fall skall upphöra att gälla.

I fråga om fordon som flyttats på grund av beslut som meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

1 § andra stycket gäller inte i fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt enligt upplåtelse som har skett före den 1 januari 1979.

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-08-27

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Elmstedt

Lagrådsremiss om lag om flyttning av fordon i vissa fall

1 Inledning

Lagen (1967:420) om flyttning av fordon i vissa fall (ändrad senast 1979:563) innehåller bl. a. följande bestämmelser.

Ett fordon får flyttas om det är uppställt så att fara för trafikolycka uppstår eller hinder uppkommer i trafiken, om det är uppställt i strid mot föreskrift om uppställning av fordon så att renhållning, snöröjning eller annat arbete på väg avsevärt försvåras eller om det med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det stått uppställt på samma plats eller annan omständighet måste anses övergivet. Har ett fordon ställts upp i strid mot föreskrift om stannande eller parkering skall fara för trafikolycka eller hinder i trafiken anses föreligga om det inte är osannolikt att så är fallet.

Beslut om att flytta fordon får meddelas och verkställas av polismyndigheten. I kommuner som svarar för trafikövervakning enligt lagen (1964:321) om kommunal trafikövervakning (ändrad senast 1978:235) får beslut i vissa fall meddelas och verkställas också av en kommunal myndighet. Beslut om att flytta fordon som hindrar snöröjning, renhållning eller annat vägarbete får meddelas om vägförvaltningen eller en kommunal myndighet begär det. Regeringen eller myndighet som regeringen utser får överlåta åt en kommunal myndighet eller vägförvaltningen att själv besluta om flyttning i sådana fall. Regeringen har i förordningen (1967:421) om flyttning av fordon i vissa fall (ändrad senast 1979:767) gett länsstyrelsen rätt att bestämma när vägförvaltningen eller en kommunal myndighet själv skall få fatta besluten.

Med fordonsvrak förstås ett fordon som måste anses övergivet enligt de nyss nämnda bestämmelserna och som uppenbarligen har ringa eller inget värde. Ett fordonsvrak som flyttats tillfaller omedelbart kommunen eller

staten. Det skall så snart det lämpligen kan ske skrotas eller undanskaffas på annat sätt.

Fordon som inte är fordonsvrak skall föras till en särskild uppställningsplats eller ställas så nära den plats där det tidigare stod att det lätt kan återfinnas. Ägaren skall i närmare angiven ordning underrättas om flyttningen. Har ägaren inte hörts av inom en viss tid från det han fick reda på flyttningen eller flyttningsbeslutet kungjordes tillfaller fordonet staten eller kommunen. Detsamma gäller om ägaren kan anses ha gett upp sin rätt till fordonet.

Ägare till ett fordon som flyttats är skyldig att betala kostnaderna för flyttningen. Ett fordon som förvaras på särskild uppställningsplats behöver inte lämnas ut förrän kostnaderna betalats.

Ett beslut om flyttning eller om kostnader för flyttning får inte överklagas.

Systematisk tillämpning av lagen förekommer endast i ett tiotal kommuner. Flyttning i större omfattning förekommer uteslutande i Stockholm och Göteborg. Under år 1980 flyttades i Stockholms kommun ca 13 000 fordon och i Göteborg ca 600 fordon.

Rätten att flytta fordon som parkerats så att hinder för trafiken uppkommer eller fara för trafikolycka uppstår har i rättstillämpningen ansetts inte innefatta rätt att flytta ett fordon enbart på grund av att fordonet obehörigen varit parkerat på en parkeringsplats reserverad för visst slags fordon. Även i andra avseenden har domstol prövat tvister mellan fordonsägare och en myndighet som beslutat om flyttning som gällt tillämpningen av denna flyttningsgrund.

Stockholms kommun har hos regeringen hemställt om ändringar i lagen om flyttning av fordon i vissa fall bl. a. så att kommunen får möjlighet att flytta fordon som obehörigen parkerats på parkeringsplatser reserverade för invalidfordon och i kollektivkörfält. Även De Handikappades Riksförbund har hemställt om ändring av lagen i fråga om rätt att flytta fordon från handikapplatser.

2 Föredragandens överväganden

Före 1967 saknades uttryckliga bestämmelser om befogenheten för allmänna organ att flytta fordon som var olämpligt uppställda. Lagen om flyttning av fordon fyllde vid sin tillkomst 1967 ett uttalat behov. Den ökande bilparken hade medfört att bilvraken i naturen och fordon som parkerats så att de hindrade trafiken eller vägarbeten eller medförde trafikfara blivit ett allt större problem.

Under de år som gått sedan lagen infördes har antalet fordon vuxit ytterligare. Samtidigt har samhället ökat ansträngningarna för att minska de negativa effekterna av bilismen. Med olika medel har man t. ex. försökt

att förbättra framkomligheten för nyttotrafiken och att gynna kollektivtrafiken. Mycket arbete har också lagts ned på trafiksäkerhetsfrågor i allmänhet liksom på skyddet för miljön.

Enligt min uppfattning ligger det helt i linje med dessa strävanden att samhället har rätt att flytta fordon som parkerats så att nyttotrafiken hindras eller trafiksäkerheten äventyras eller som skräpar ner i naturen. Jag anser emellertid också att det är ett förhållandevis stort ingrepp mot den enskilde att flytta hans fordon. Det kan kosta mycket både tid och pengar att återfå bilen. Ett fordon bör därför få flyttas bara om starka skäl talar för det.

De som har att övervaka trafiken, dvs. polisen och, i de kommuner som har egen trafikövervakning, trafikövervakarna arbetar i en ofta hektisk trafikmiljö. Inte sällan möts de med oförstående av trafikanter som är irriterade över svårigheter i trafiken. Besluten om flyttning måste ofta fattas under tidspress. Kraven på polisen och trafikövervakarna är alltså höga. Jag anser att deras arbetssituation kan förbättras genom att reglerna för flyttning utformas mer precist så att utrymmet för tolkning blir så litet som möjligt.

De nuvarande bestämmelserna om när flyttning får ske är mot bakgrund av vad jag nu anfört både för omfattande och för begränsade. Genom sin allmänna utformning ger de dessutom upphov till tolkningssvårigheter. I begreppen "fara för trafikolycka" eller "hinder i trafiken" ryms allt efter omständigheterna ett mycket stort antal fall. Samtidigt finns det situationer där fara eller hinder som regel inte kan anses föreligga, men där det är angeläget att ett fordon får flyttas, t. ex. då någon obehörigen parkerat på en handikapplats.

Jag förordar därför att de nuvarande bestämmelserna i 2 § lagen om flyttning av fordon i vissa fall till största delen ersätts med en uppräknning av konkreta situationer där flyttning får ske. En sådan uppräknning skall dels förebygga onödiga flyttningar, dels möjliggöra flyttningar som är nödvändiga från trafiksäkerhets- eller framkomlighetssynpunkt, dels underlätta polisens och trafikövervakarnas arbetssituation. För att få den effekten bör uppräknningen vara förhållandevis detaljerad. En reglering med den detaljeringsgrad som jag nu har antytt skulle enligt min mening tynga lagtexten på ett olämpligt sätt. Därtill kommer behovet av att samordna de konkreta flyttningsgrunderna med olika regler i vägtrafiklagstiftningen. Denna beslutas i allt väsentligt av regeringen med stöd av bemyndiganden i lagen (1975: 88) med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer (ändrad senast 1981: 705). Jag föreslår därför att regeringen får bemyndigande att bestämma när flyttning får ske. Befogenhet att meddela och verkställa beslut om flyttning bör kunna knytas till olika punkter i den uppräknning jag ovan förordar. I konsekvens härmed föreslår jag att regeringen också får bemyndigande att utse de myndigheter, statliga eller kommunala, som bör ha sådana befogenheter.

Informationsvis vill jag nämna några fall, då flyttning enligt min uppfattning bör kunna komma i fråga. Ett fordon bör få flyttas om det utan rätt parkerats på parkeringsplats avsedd för handikappade, om det parkerats i kollektivkörfält, på eller nära ett övergångsställe eller på en markerad busshållplats. Fordon som har parkerats i strid mot föreskrifter om parkering och som hindrar andra fordon att passera, eller försvårar snöröjning, renhållning eller annat arbete på vägen bör kunna flyttas. I dessa fall bör flyttning få ske bara på begäran av den vars verksamhet hindras eller försvåras. Fordonsvrak, dvs. fordon som måste anses övergivna och endast har ringa värde, bör liksom nu kunna flyttas. Undantagsvis kan även i andra fall än dem jag nu nämnt ett fordon ha parkerats så olämpligt att det av trafiksäkerhets- eller framkomlighetsskäl bör kunna flyttas. Jag tänker bl. a. på förhållandena utanför tätorter och på genomfartsleder. Jag anser därför att polismyndigheterna även fortsättningsvis bör kunna fatta beslut om flyttning på den allmänna grunden att fordonet utgör hinder i trafiken eller fara för trafikolycka.

I övrigt anser jag att beslut om flyttning bör kunna meddelas av såväl polismyndighet som kommunala myndigheter i de kommuner som svarar för trafikövervakning enligt lagen om kommunal trafikövervakning. Liksom f. n. bör en länsstyrelse kunna medge en vägförvaltning eller en kommunal myndighet att själv flytta fordon som hindrar t. ex. snöröjning.

I detta sammanhang vill jag också ta upp en annan fråga som anknyter till dem jag nyss behandlat. På senare tid har det – framför allt i storstäderna – kommit att framstå som ett allt större problem att vissa fordonsägare dels systematiskt åsidosätter parkeringsföreskrifter, dels underlåter att betala påförda felparkeringsavgifter. Vid en nyligen företagen genomgång i Stockholms och Göteborgs kommuner visade det sig att en begränsad krets fordonsägare ansvarade för en orimligt stor andel av de obetalda felparkeringsavgifterna. I Stockholms kommun svarade t. ex. 1400 fordonsägare för 91 000 obetalda avgifter. En enda person var ensam ansvarig för 1 800 avgifter. De förändringar i reglerna om felparkeringsavgifter som nyligen har trätt i kraft (se prop. 1980/81:21, TU 1980/81:4, rskr 1980/81:46) bör leda till förbättringar. I vissa situationer kan man dock inte räkna med att ändringarna har den avsedda effekten.

De fordon som jag nu syftar på är inte sällan belagda med körförbud, oregistrerade, oskattade och oförsäkrade. De står ofta flera dygn på samma plats. Om fordonen inte kan anses övergivna och sakna värde och därigenom kan betraktas som fordonsvrak, får de f. n. flyttas endast om de hindrar trafiken, innebär fara för trafikolycka eller försvårar vissa arbeten på väg. – Samhället saknar i dessa fall också effektiva medel att driva in felparkeringsavgifterna eller förmå ägarna till denna kategori fordon att fullgöra skyldigheter enligt t. ex. vägtrafikskattelagen (1973:601) (omtryckt 1979:280, ändrad senast 1980:679) eller trafikskadelagen (1975:1410) (omtryckt 1977:949, ändrad senast 1980:1140). Fordonen är ofta i trafik-

farligt skick och i allmänhet så lite värda att det inte är meningsfullt att utmäta dem.

Om riksdagen ger regeringen de bemyndiganden jag ovan förordat avser jag att föreslå regeringen att medge att sådana fordon får flyttas som har parkerats i strid mot föreskrifter om stannande eller parkering av fordon och som inte får brukas på grund av att föreskrifter i vägtrafikskattelagen eller trafikskadelagen eller bilregisterkungörelsen eller fordonskungörelsen åsidosatts. Ett fordon som varit olaga parkerat på samma plats under flera dygn bör också få flyttas.

I andra avseenden än dem jag ovan behandlat anser jag inte att den nuvarande lagstiftningen behöver ändras. De förändringar jag förordat är emellertid så betydelsefulla att enligt min mening den nuvarande lagen bör upphävas och ersättas med en helt ny.

Den nya lagen bör kunna träda i kraft den 1 juli 1982.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom kommunikationsdepartementet upprättats ett förslag till lag om flyttning av fordon i vissa fall.

Förslaget bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

4 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över lagförslaget.

5 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Förslag till**Lag om flyttning av fordon i vissa fall**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag förstås med

fordon: varje anordning som är eller varit försedd med hjul, band eller medar och som inrättats för färd på marken på annat sätt än på skenor,

fordonsvrak: fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Vad som sägs i lagen om ägare av fordon gäller i fråga om fordon som innehas på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt eller som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år innehavaren och i fråga om övergivet fordon den som senast varit ägare.

2 § Regeringen bemyndigas att meddela de föreskrifter om flyttning av fordon som behövs av trafik- eller naturvårdsskäl.

Regeringen eller en myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva eller för särskilda fall besluta om rätt för statliga eller kommunala myndigheter att meddela och verkställa beslut om flyttning.

3 § Ett fordonsvrak som flyttas skall så snart det lämpligen kan ske skrotas eller undanskaffas på annat sätt.

Flyttas andra fordon, skall de förvaras på särskilda uppställningsplatser för fordon som flyttas med stöd av denna lag eller parkeras så nära den plats där de anträffades att de lätt kan återfinnas.

4 § Flyttning av andra fordon än fordonsvrak skall utföras så att de inte tillfogas onödig skada.

När fordon förvaras på särskild uppställningsplats, skall nödvändiga åtgärder vidtas för att de inte skall skadas eller brukas obehörigen under förvaringen.

5 § När ett beslut om flyttning har meddelats, skall den myndighet som meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske. I fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år skall även den som har upplåtit nyttjanderätten (uthyraren) underrättas.

Om ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats och ägaren inte har kunnat anträffas, skall den myndighet som verkställt flyttningen kungöra den i ortstidning eller på annat lämpligt sätt. Myndigheten skall också vidta de fortsatta undersökningar och åtgärder som kan anses påkallade för att göra underrättelse möjlig.

6 § Är ägaren av ett fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats inte känd, när tre månader förflutit från den dag då flyttningen kungjordes, eller har fordonet inte avhämtats inom en månad från det ägaren mottog underrättelse om flyttningsbeslutet eller måste ägaren annars anses ha uppgett sin rätt till fordonet, tillfaller det kommunen, om

beslutet har verkställts av en kommunal myndighet, och i annat fall staten.

Fordonsvrak som har flyttats tillfaller omedelbart kommunen eller staten.

7 § Ägaren av ett fordon som har flyttats med stöd av denna lag är skyldig ersätta kostnaden för flyttningen och de övriga åtgärder som vidtagits med stöd av lagen. Ersättningskyldighet föreligger inte, när ägaren gör sannolikt, att fordonet frånhänts honom genom brott.

Vid beräkning av ersättningen skall fordonets värde dras av från kostnaderna om äganderätten har övergått enligt 6 §.

Kostnad, som inte tas ut av ägaren, skall bäras av statsverket eller, om flyttningsbeslutet har verkställts av en kommunal myndighet, av kommunen.

8 § Fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats behöver inte lämnas ut förrän kostnaderna enligt 7 § betalats.

9 § Föremål som finns i ett fordon anses vid tillämpning av denna lag höra till fordonet. Om ett föremål som finns i ett fordonsvrak inte har varit avsett att stadigvarande brukas i fordonet, behandlas det dock enligt bestämmelserna i lagen (1938: 121) om hittegoods.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982, då lagen (1967: 420) om flyttning av fordon i vissa fall skall upphöra att gälla. I fråga om fordon som flyttats på grund av beslut som meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1981-09-24

Närvarande: justitierådet Fredlund, regeringsrådet Brodén, justitierådet Palm.

Enligt lagrådet den 1 september 1981 tillhandakommet utdrag av protokoll vid regeringsammanträde den 27 augusti 1981 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om flyttning av fordon i vissa fall.

Förslaget, som finns bilagt detta protokoll, har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Christina Striby.

Förslaget föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

2 §

Nu gällande lag om flyttning av fordon i vissa fall reglerar dels i vilka fall beslut om flyttning av fordon får meddelas, dels vilken myndighet som äger meddela och verkställa flyttningsbeslut, dels vilka rättsliga konsekvenser ett flyttningsbeslut för med sig. Det remitterade förslaget innehåller främst den ändringen i förhållande till nuvarande ordning, att bestämmelser som reglerar när ett fordon får flyttas och vilka myndigheter som äger meddela och verkställa flyttningsbeslut inte längre skall upptas i lag utan meddelas av regeringen i förordning. För den nya ordningens genomförande föreslås i 2 §, att regeringen bemyndigas att meddela de föreskrifter om flyttning av fordon som behövs av trafik- eller naturvårdsskäl. Förslaget i denna del – som med hänsyn till bestämmelserna i 8 kap. 7 § regeringsformen inte möter hinder från grundlagssynpunkt – innebär, om det genomförs, att delar av ett regelkomplex som hör nära samman kommer att behandlas av olika normgivningsorgan och upptas i skilda författningar. Härigenom uppkommer vissa olägenheter. Om rättsverkningarna av flyttningsbeslut är lämpligt avvägda är sålunda vanskligt att bedöma utan att bestämmelser om när flyttning får tillgripas blivit fastställda. Med regler om förutsättningarna för flyttning av fordon i en författning och bestämmelser om rättsverkningarna i annan författning blir vidare regleringen för allmänheten mindre lättillgänglig än för närvarande, i vart fall om man inte i de olika författningarna tydligt markerar sambandet mellan dem. Å andra sidan kan det medföra praktiska fördelar att regler om när flyttning får tillgripas meddelas genom förordning. Reglerna kan sålunda vinna i enkelhet och precision genom att direkta hänvisningar kan ske till bestämmelser i vägtrafikkungörelsen och andra av regeringen utfärdade författningar. En annan fördel är att reglerna snabbt kan ändras, om det

skulle visa sig att de fungerar mindre väl i praktiken. Även om lagrådet för sin del skulle ha föredragit, att frågan om när flyttning får tillgripas även fortsättningsvis regleras i den lag som behandlar rättsverkningarna av flyttningen, vill lagrådet inte motsätta sig den föreslagna ordningen.

Lagrådet föreslår, att 2 § efter vissa huvudsakligen redaktionella jämkningar får följande lydelse:

Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om rätt för statlig eller kommunal myndighet att flytta fordon i särskilt angivna fall, när det är påkallat för upprätthållande av ordning och säkerhet i trafiken eller av naturvårdsskäl.

Regeringen får överlämna åt en eller flera myndigheter att meddela tillstånd för annan myndighet att besluta och verkställa flyttning av fordon.

5 och 6 §§

Enligt 5 § i förslaget skall myndighet som meddelat flyttningsbeslut underrätta fordonsägaren så snart det kan ske. För det fall att ägaren av ett fordon som flyttats till särskild uppställningsplats inte avhämtat fordonet inom en månad från det ägaren mottog underrättelse om flyttningsbeslutet, skall fordonet enligt 6 § i förslaget liksom i gällande rätt tillfalla i vissa fall kommunen och i andra fall staten. För vinnande av ökad rättssäkerhet vill lagrådet, när det gäller fordon som flyttats till särskild uppställningsplats, förorda att i lagen införes föreskrifter dels om att underrättelse som avses i 5 § skall innehålla upplysning om vad som enligt 6 § blir följden om fordonet inte avhämtas inom respittiden, dels om att underrättelsen skall delges ägaren. Om underrättelsen saknar sådan upplysning eller inte delgetts ägaren, bör passivitetspåföljden i 6 § inte inträda.

Nu berörda regler förutsätter att det flyttade fordonets ägare kan anträffas. När ägaren av ett fordon som flyttats till särskild uppställningsplats inte kan anträffas, gäller enligt förslaget i stället, att den myndighet som verkställt flyttningen skall kungöra den på närmare angivet sätt. Är ägaren fortfarande okänd när tre månader förflutit från det flyttningen kungjordes, skall fordonet tillfalla i vissa fall kommunen och i andra fall staten. I linje med vad nyss föreslagits vill lagrådet förorda, att lagen kompletteras med föreskrift av innehåll att kungörelsen skall innehålla uppgift om vad som enligt 6 § blir följden, om ägaren alltjämt är okänd när tremånaderstiden går ut. Innehåller kungörelsen inte sådan uppgift, bör passivitetspåföljd ej inträda.

Beaktas vad lagrådet ovan förordat, kan till 5 § fogas ett tredje stycke med förslagsvis följande lydelse:

I fall då ett fordon har flyttats till en särskild uppställningsplats, skall underrättelse som avses i första stycket innehålla upplysning om vad som enligt 6 § blir följden om fordonet inte avhämtas inom där angiven tid. Kungörelse enligt andra stycket skall innehålla uppgift om följden enligt 6 § av att ägaren efter där angiven tid fortfarande är okänd.

6 § första stycket bör i så fall erhålla följande lydelse:

Är ägaren av ett fordon som förvaras på en särskild uppställningsplats inte känd, när tre månader förflutit från den dag då kungörelse om flyttningen skedde i enlighet med 5 §, eller har fordonet inte avhämtats inom en månad från det underrättelse som är föreskriven i 5 § delgavs ägaren eller måste ägaren annars anses ha uppgett sin rätt till fordonet, tillfaller det kommunen, om beslutet har verkställts av en kommunal myndighet, och i annat fall staten.

7 §

I överensstämmelse med vad som för närvarande gäller föreslås i 7 §, att ägaren av fordon som flyttats i princip skall vara skyldig att ersätta flyttningskostnaden och vissa andra kostnader. Undantag härifrån skall enligt förslaget liksom för närvarande gälla, när ägaren gör sannolikt att fordonet frånhänts honom genom brott. I nuvarande lag (8 §) görs dessutom undantag för det fall att ägaren gör sannolikt, att förhållandena vid tiden för uppställningen var sådana att den inte innebar eller kunde förutses innebära trafikfara eller trafikhinder som enligt lagen grundar rätt att flytta fordon. Någon motsvarighet till denna regel upptas inte i förslaget.

Huruvida en motsvarande undantagsregel behövs även i framtiden beror på hur bestämmelserna om när flyttning får ske kommer att utformas. Tänkbart är, att en motsvarighet till regeln kommer att behövas i vissa typer av flyttningsfall men lämpa sig mindre väl i andra. Närmast med tanke på att öppna möjlighet till undantag av nu berörda slag förordar lagrådet, att regeringen genom bemyndigande i 7 § får föreskriva ytterligare undantag från ersättningsskyldigheten.

Övergångsbestämmelserna

I samband med den reform som innebar, att vid uthyrning av bil för bestämd tid om minst ett år det trafikrättsliga ansvaret övergick från uthyraren till hyresmannen, ändrades bl. a. lagen om flyttning av fordon. Genom ändringen likställdes i sådana hyresförhållanden hyresman med ägare i lagens mening. De ändrade bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 1979 (se SFS 1978:453). Härvid förordnades övergångsvis, att äldre bestämmelser skulle gälla fortfarande i fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt enligt upplåtelse som har skett före ikraftträdandet. Med de uppgifter om förekommande hyrestider som lagrådet har tillgängliga kan det inte uteslutas, att sådana äldre avtal alltså gällande. Det bör därför anges i en övergångsbestämmelse till den nya lagen, att 1 § andra stycket inte gäller i fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt enligt upplåtelse som har skett före den 1 januari 1979.

Övrigt

Enligt huvudregeln i 10 § nuvarande lag får talan inte föras mot beslut enligt lagen. Om avsikten är att motsvarande ordning även fortsättningsvis skall gälla, vill lagrådet förorda, att en bestämmelse i ämnet införs i den föreslagna lagen.

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-11-12

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Elmstedt

Proposition med förslag till lag om flyttning av fordon i vissa fall

1 Anmälan av lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till lag om flyttning av fordon i vissa fall.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

2 §

De redaktionella ändringarna i paragrafen som lagrådet förordat bör införas.

5 och 6 §§ .

Lagrådet har förordat att i lagen intas föreskrifter av innebörd att det av en underrättelse respektive kungörelse enligt 5 § skall framgå att äganderätten till ett flyttat fordon övergår till staten eller en kommun om fordonet inte hämtats respektive ägaren inte är känd inom tid som anges i 6 §. Vidare har lagrådet föreslagit en bestämmelse om att en underrättelse till fordonsägaren skall delges honom.

I nu gällande lag om flyttning av fordon i vissa fall finns inte något krav på att en underrättelse eller en kungörelse skall innehålla sådan upplysning som lagrådet nu förordar. Föreskrifter om delgivning finns f. n. i förordningen (1967:421) om flyttning av fordon i vissa fall (ändrad senast 1979:767). Några olägenheter med gällande ordning har, såvitt jag känner till, inte förekommit. Jag vill dock inte motsätta mig lagrådets förslag. 5 och 6 §§ bör därför få den av lagrådet föreslagna lydelsen.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 27 augusti 1981.

7 §

Jag instämmer i vad lagrådet anfört i anslutning till 7 §. I ett fjärde stycke föreslår jag därför att regeringen får bemyndigande att föreskriva ytterligare undantag från fordonsägarens ersättningsskyldighet.

Övergångsbestämmelser

Jag ansluter mig till lagrådets förslag att det i en övergångsbestämmelse till lagen bör anges att 1 § andra stycket inte skall gälla i fråga om fordon som innehas med nyttjanderätt enligt upplåtelse som har skett före den 1 januari 1979.

Fullföljdsbestämmelser

Enligt huvudregeln i 10 § nuvarande lag får talan inte föras mot beslut enligt lagen. Lagrådet har hänvisat till detta samt förordat att en bestämmelse i ämnet införs i den föreslagna lagen om avsikten är att motsvarande ordning även fortsättningsvis skall gälla.

Talan mot beslut som gäller flyttning bör enligt min mening inte få föras heller fortsättningsvis. F. n. får talan föras mot beslut som en myndighet, efter regeringens bemyndigande, meddelat om rätt för vägförvaltningen eller en kommunal myndighet att själv besluta om flyttning i vissa fall. Denna besvär rätt torde sakna praktisk betydelse. Jag föreslår därför att i lagen tas in en paragraf som anger att talan mot beslut enligt lagen eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av lagen inte får föras.

Utöver vad som följer av det anförda bör vissa redaktionella ändringar göras i författningsförslaget.

2 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta det av lagrådet granskade förslaget till lag om flyttning av fordon i vissa fall med vidtagna ändringar.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.